

॥ भावोपनिषत् ॥

.. bhAvopaniShat.h ..

sanskritdocuments.org

August 20, 2017

.. bhAvopaniShat.h ..

॥ भावोपनिषत् ॥

Sanskrit Document Information

Text title : Bhava (Bhavana) Upanishad
File name : bhaava.itx
Category : upanishhat, svara
Location : doc_upanishhat
Author : Vedic Tradition
Language : Sanskrit
Subject : philosophy/religion/hinduism
Transliterated by : Kannan Subramanian
Proofread by : P.P.Narayanaswami (swami at math.mun.ca)
Description-comments : 84/108; Atharva Veda, Shakta Upanishad
Latest update : September 28, 1999
Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com
Site access : <http://sanskritdocuments.org>

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

August 20, 2017

sanskritdocuments.org

॥ भावोपनिषत् ॥

॥ अथ भावोपनिषत् ॥

ॐ भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवा । भद्रं

पश्येमाक्षभिर्यजत्राः ।

स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवाꣳसस्तनूभिः ।

व्यशेम देवहितं यदायुः ।

स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः । स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः ।

स्वस्ति नस्तार्क्ष्योऽरिष्टनेमिः । स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ।

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

आत्मानमखण्डमण्डलाकारमवृत्य सकलब्रह्मानन्दमन्दलं
स्वप्रकाशं ध्यायेत् । श्रीगुरुः सर्वकारणभूता शक्तिः ॥ १॥

तेन नवरन्ध्ररूपो देहः ॥ २॥ नवचक्ररूपं श्रीचक्रम् ॥ ३॥

वाराही पितृरूपा कुरुकुला बलिदेवता माता ॥ ४॥

पुरुषार्थाः सागराः ॥ ५॥ देहो नवरत्नद्वीपः ॥ ६॥

त्वगादि सप्तधातुरोमसंयुक्तः ॥ ७॥

संकल्पाः कल्पतरवस्तेजः कल्पकोद्यानम् ॥ ८॥

रसनया भाव्यमाना मधुराम्लतिक्तकटुकपायलवणरसाः षडृतवः ॥ ९॥

ज्ञानमर्ध्यम् ज्ञेयम् हविर्ज्ञाता होता

ज्ञातृज्ञानज्ञेयानामभेदभवनम् श्रीचक्रपूजनम् ॥ १०॥

नियतिः शृङ्गारादयो रसा अणिमादयः ॥ ११॥

कामक्रोधलोभमोहमदमात्सर्यपुण्यपापमया

ब्राह्म्याद्यषटशक्तयः ॥ १२॥

आधरनवकम् मुद्राशक्तयः ॥ १३॥

पृथिव्यप्तेजोवाइवाकाशाश्रोत्रत्वक्क्षुर्जिह्वघ्राण-

वाक्पाणिपादपायूपस्थानि मनोविकाराः

कामाकर्षण्यादि षोडश शक्तयः ॥ १४॥

वचनादानागमनविसर्गानन्दहानोपादानोपेक्षाख्य-
भुद्धयोऽनङ्गकुसुमाद्यष्टौ ॥ १५॥

अलम्बुसा कुहुर्विश्वोदरा वारणा हस्तिजिह्वा यशोवती पयस्विनी
गान्धारी पूषा शङ्खिनी सरस्वतीडा पिङ्गला सुषुम्ना चेति
चतुर्दश नाद्यः सर्वसंक्षोभिण्यदि चतुर्दशशक्तयः ॥ १६॥

प्राणापानव्यानोदानसमाननागकूर्मकृकरदेवदत्तधनंजया
दशवायवः सर्वसिद्धिप्रदादिबहिर्दशारदेवताः ॥ १७॥

एतद्वायुसंसर्गकोपाधिभेदेन रेचकः पाचकः शोषको
दाहकः प्लावक इति प्राणमुख्यवेन पंचधा जठराग्निर्भवति ॥ १८॥

क्षारक उद्धारकः क्षोभको जृम्भको मोहक इति
नागप्राधान्येन पंचविधास्ते मनुष्याणां देहगा
भक्ष्यभोज्यशोष्यलेह्यपेयात्मकपञ्चविधमन्नं पाचयन्ति ॥ १९॥

एता दशवह्निकलाः सर्वज्ञाद्या अन्तर्दशारदेवताः ॥ २०॥

शीतोष्णासुखदुःखेच्छाः सत्त्वं रजस्तमो
वशिन्यादिशक्तथयोअसौ ॥ २१॥

शब्दादि तन्मात्राः पंचपुष्पबाणाः ॥ २२॥ मन इक्षुधनुः ॥ २३॥

रागः पाशः ॥ २४॥ द्वेषोऽङ्कुशः ॥ २५॥

अव्यक्त महदहंकाराः कामेक्ष्वरी वज्रेश्वरी
भगमालिन्योऽन्तस्त्रिकोणगा देवताः ॥ २६॥

निरुपाधिकसंविदेव कामेश्वर ॥ २७॥

सदानन्दपूर्णं स्वात्मेव परदेवता ललिता ॥ २८॥

लौहित्यमेतस्य सर्वस्य विमर्श ॥ २९॥

अनन्यचित्तत्वेन च सिद्धिः ॥ ३०॥ भावनायाः क्रिया उपचरः ॥ ३१॥

अहं त्वमस्ति नास्ति कर्तव्यमकर्तव्यमुपासितव्यमिति
विकल्पानामात्मनि विलापनम् होमः ॥ ३२॥

भवनाविषयाणामभेदभवना तर्पणम् ॥ ३३॥

पंचदशतिथिरूपेण कालस्य परिणामावलोकनम् ॥ ३४॥

एवम् मुहूर्तत्रितयं मुहूर्तद्वितयं मुहूर्तमात्रं वा
भावनापरो जीवन्मुक्तो भवति स एव शिवयोगीति गद्यते ॥ ३५॥

आदिमतेनान्तश्चक्रभावनाः प्रतिपादिताः ॥ ३६॥

य एवं वेद सोऽथर्वशिरोऽधीते ॥ ३७॥

इत्युपनिषत् ॥

ॐ भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवा । भद्रं

पश्येमाक्षभिर्यजत्राः।

स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवाꣳसस्तनूभिः । व्यशेम देवहितं यदायुः ।

स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः । स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः।

स्वस्ति नस्तार्क्ष्योऽरिष्टनेमिः । स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु।

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

॥ इति भावोपनिषत् ॥

Encoded by P. P. Narayanaswami (swami at math.mun.ca)

.. bhAvopaniShat.h ..

Searchable pdf was typeset using XeTeXgenerateactualtext feature of Xe_{La}TeX 0.99996

on August 20, 2017

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

